

Folksam Liv

Redogörelse för investeringsbesluts
huvudsakliga negativa konsekvenser
för hållbarhetsfaktorer

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Finansmarknadsaktör: Folksam ömsesidig livförsäkring, 549300R930V9XXBC0H73

Sammanfattning

Folksam ömsesidig livförsäkring 549300R930V9XXBC0H73, ("Folksam Liv") beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i sina investeringsbeslut. Det sker i Folksam Livs kapitalförvaltning för traditionell försäkring och inom ramen för Folksam Livs fondselektionsprocess för de fonder som utgör underliggande investeringar i fondförsäkring. Folksam Liv erbjuder huvudsakligen traditionell försäkring och har därutöver ett mindre bestånd av fondförsäkring. Följande redogörelse är den konsoliderade redogörelsen för hur Folksam Liv beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Denna redogörelse omfattar referensperioden från 1 januari till den 31 december 2023, och har tagits fram inom ramen för EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR). Enligt SFDR definieras hållbarhetsfaktorer som miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.

Folksam Liv är en del av Folksamgruppen. Folksamgruppen förvaltar försäkringspremier och pensionssparande åt drygt fyra miljoner kunder. Vid utgången av 2023 förvaltade Folksamgruppen 609 miljarder kronor och utöver det fanns 241 miljarder i fondförsäkringstillgångar, vilket gör Folksamgruppen till en av de större institutionella ägarna i Sverige. Med detta ägande följer ett stort ansvar. Folksamgruppens mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning, samtidigt som Folksamgruppen är en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att hållbarhetsarbete är helt integrerat i Folksamgruppens investeringsorganisation.

Folksam Liv beaktar investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer både inför investeringsbeslut och i rollen som ägare. Detta arbete styrs av Folksam Livs placeringskriterier, som är uppdelade i uteslutande och påverkande kriterier. Kapitalförvaltningen för traditionell försäkring utgår även från Folksam Livs Ägarpolicy samt principer för aktieägarengagemang och för fondförsäkring utgår Folksam Liv från fondselektionsprocessen. För att beakta investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer screenar Folksam Liv portföljerna löpande utifrån placeringskriterierna samt analyserar hållbarhetsdata från den årliga mätningen av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som omfattas av påverkansarbete. Genom detta förfarande utesluter Folksam Liv investeringar i tillgångar som uteslutande bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som Folksam Liv påverkar befintliga investeringar att ta ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Då det är fondbolaget och inte Folksam Liv som fattar investeringsbesluten i den specifika fonden, identifierar, prioriterar och bedömer Folksam Liv huvudsakliga negativa konsekvenser i samband med sitt urval av fondbolag och fonder. Det sker också vid uppföljning av att fondernas investeringar är i linje med Folksam Livs riktlinjer för fondbolag och vid prioritering för Folksam Livs påverkansarbete (se nedan). Syftet är att bedöma om fondbolaget följer Folksam Livs kriterier för utvalda fonders hållbarhetsarbete och dessa ska fondbolaget beakta vid val av underliggande bolag i fonden. Samtliga utvalda

fonder ska inte bara ha en välintegrerad hållbarhetsanalys i sina investeringsprocesser utan ska också arbeta med att påverka de bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. Folksam Liv screenar löpande sitt fondutbud utifrån hållbarhetskriterier. Arbetet hjälper till att bedöma vilka fondbolag som ska omfattas av påverkansarbetet som syftar till att uppmuntra till att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Med hjälp av arbetet med screening säkerställs också att de utvalda fonderna fortfarande uppfyller uppställda hållbarhetskriterier alternativt ska övervägas att ersättas med nya fonder som bättre följer uppställda hållbarhetskriterier. Investeringsbesluten i själva fondförsäkringen fattas av kunderna genom val av en eller flera fonder i den aktuella försäkringens fondutbud.

Nedan finns en tabell för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer (indikatorer). De mäter omfattningen av negativa konsekvenser för hållbarhetsutveckling som orsakas av en investering. Indikatorerna består av både obligatoriska indikatorer och sådana indikatorer som Folksam Liv själv ska välja inom bland annat klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion. De valda indikatorerna kallas i tabellen nedan för "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

Under 2023 har Folksam Liv bland annat fokuserat på följande huvudsakliga negativa konsekvenser; utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald, överträdelser av internationella bolagsstandarder, , exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Summary

Folksam ömsesidig livförsäkring 549300R930V9XXBC0H73, ("Folksam Liv"), considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. This applies to both Folksam Liv's traditional life insurance and the mutual funds offering. Folksam Liv primarily offers traditional life insurance, while the mutual funds offering represents a much smaller part of the total business. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Folksam Liv. This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January to 31 December 2023, and has been drafted to comply with the EU:s Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). SFDR defines sustainability factors as environmental, social and employee matters, respect for human rights, anti-corruption and anti-bribery matters.

Folksam Liv is a part of the Folksam Group. The Folksam Group manages insurance premiums and pensions savings on behalf of close to four million customers. At the end of 2023, the Folksam Group had a combined 609 billion SEK in assets under management, as well as an additional 240 billion SEK in mutual fund assets. This makes Folksam Group one of the largest institutional owners in Sweden. The large capital managed on behalf of its clients comes with a great responsibility. The Folksam Group's goal is to offer a competitive return on its clients 'capital, while at the same time being a leading player within responsible investments. This means that sustainability efforts are fully integrated into the Folksam Group's investment organization.

Folksam Liv considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors; both prior to investments and in Folksam Livs role as an active owner. These sustainability efforts are governed by Folksam Liv's investment criteria. Folksam Liv applies both exclusion and engagement criteria. The traditional life insurance is also governed by the ownership policy ("ägarpolicy") as well as the shareholder engagement principles ("Principer

för aktieägarengagemang”), while the mutual funds offering relies on its fund selection process. Folksam Liv considers principal adverse impacts on its investment decisions on sustainability factors in two primary ways: by continuously analyzing its portfolios in the traditional life insurance to ensure that all holdings comply with Folksam Liv’s investment criteria, and by analyzing the results from the annual screening of principal adverse impact indicators. This ensures that all holdings comply with Folksam Liv’s exclusion criteria and helps to determine whether a specific holding should be covered by Folksam Liv’s corporate engagement efforts, where the team engages with and encourages the holdings to make additional efforts on climate transition, human rights and anti-corruption. Through this process, Folksam Liv ensures that assets that are perceived to exclusively contribute to principal adverse impacts on sustainability factors are excluded from the portfolio.

In the mutual funds offering, Folksam Liv considers principal adverse impacts on sustainability factors in its fund selection process while monitoring that the funds are aligned with Folksam Liv’s sustainability criteria. Each fund company is responsible for ensuring that the criteria are met in their investment processes. All funds should have a well-defined sustainability component in their investment processes, and continuously engage with their underlying holdings on environmental, social and governance (ESG) issues. The funds available on Folksam Liv’s platform are continuously analyzed from a sustainability perspective. This screening helps us determine whether a specific fund company should be covered by Folksam Liv’s engagement efforts, where the team encourages the companies and their asset managers to engage with the underlying holdings on ESG issues. The screening also helps to ensure that the funds we offer continue to meet Folksam Liv’s sustainability criteria, or if they should be replaced by other funds that are better aligned with Folksam Liv’s sustainability criteria. The investment decisions in Folksam Liv’s mutual fund offering are made by the customers through their selection of one or several funds from our fund platform.

Below is a table of principal adverse impact indicators. The indicators measure the extent of negative impact on sustainable development, caused by an investment. There are both mandatory and voluntary indicators covering a wide range of sustainability matters, including climate and the environment, human rights and anti-corruption. The voluntary indicators in the table are referred to as “Other indicators for principal adverse impacts on sustainability factors”.

Examples of principal adverse impact indicators that Folksam Liv has focused on in 2023 include greenhouse gas (GHG) emissions, GHG intensity, fossil fuel investments, violations of international standards, activities that negatively affect areas with sensitive biodiversity, exposure to controversial weapons and board gender diversity.

Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor. För att säkerställa att Folksam Livs investeringar har en begränsad, negativ effekt på hållbarhetsfaktorer och för att kunna vidta åtgärder för att undvika eller minska dessa effekter analyserar Folksam Liv bland annat de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer som är beskrivna enligt tabellen här nedan. Det finns indikatorer för tre olika grupper; för investeringar i investeringsobjekt, för investeringar i statliga och överstatliga enheter och investeringar i fastigheter.

Obligatoriska indikatorer

Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
---	------	----------------------	----------------------	------------	--

KLIMATRELATERADE INDIKATORER OCH ANDRA MILJÖRELATERADE INDIKATORER

Utsläpp av växthusgaser	1. Utsläpp av växthusgaser	Scope 1- växthusgas utsläpp	85 041,46 ton Co2e	72 995,33 ton Co2e		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Livs kapitalförvaltning hanterar primärt arbetet med portföljens utsläppsreduktion och klimatomställning inom ramen för det internationella investerarsamarbetet Net Zero Asset Owner Alliance (AOA). Den långsiktiga målsättningen inom AOA är att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser 2050. Under 2023 har Folksam Liv fortsatt arbetet mot klimatomdelmålen som har tagits fram för åren 2021-2025. Klimatomdelmålen har tagits fram gemensamt inom Folksamgruppen, och arbetet sker tillsammans med de andra bolagen inom koncernen. Ett av delmålen är att få aktieportföljens största utsläppare att sätta vetenskapligt förankrade klimatomdelmål godkända av Science Based Targets Initiative (SBTi) eller liknande. För att följa Folksam Livs framsteg inom klimatomställning och utsläppsreduktion mäter och rapporterar Folksam Liv, som en del av Folksamgruppen, aktieportföljens utsläpp av växthusgaser på kvartalsbasis, vilket Folksam Liv också gjort under 2023. Analyserna publiceras dels i Folksamgruppens kvartalsrapporter, dels på helårsbasis i
		Scope 2- växthusgas utsläpp	22 164,07 ton Co2e	20 070,30 ton Co2e		
		Scope 3- Växthusgas utsläpp	1 298 384,91 ton Co2e	914 583,04 ton Co2e		
		Sammanlagda utsläpp av växthusgaser	1 405 590,44 ton Co2e	1 007 644,61 ton Co2e		

					<p>Folksamgruppens Års- och Hållbarhetsredovisning. Data för dessa analyser hämtas från MSCI, en välkänd och global leverantör av hållbarhetsdata.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Påverkansarbetet och mätningen av Folksam Livs portföljutsläpp kommer fortsätta under 2024 i linje med uppställda mål. I tillägg till det kommer nya klimatdelmål tas fram, som ska gälla mellan åren 2025 - 2030. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folksam Liv har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative (NZAMI). Initiativet innebär att fondbolaget åtar sig att stödja investeringar i linje med nettonollutsläpp fram till år 2050 eller tidigare. Vid mätningar har Folksam Liv kunnat konstatera att fler bolag blir medlemmar. Vid den senaste mätningen hade 18 fondbolag som Folksamgruppen har på sin fondplattform ett medlemskap i NZAMI. • Under 2023 har Folksam Liv fortsatt följt upp fondbolagen för att få svar om hur många fondbolag som antagit vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av Science Based Target initiative (SBTi). Folksam Liv ser att många fondbolag har antagit SBTi, eller planerar för det. • Under 2023 har Folksam Liv även tagit in fler fonder som förvaltas i linje med Parisavtalet och som eftersträvar att uppnå lägre koldioxidutsläpp. • Under 2024 planerar Folksam Liv att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning, dessutom vill Folksam Liv också fortsätta arbetet med att erbjuda och ta in fler fonder som är i linje med Parisavtalet. I tillägg till det kommer klimatdelmål tas fram, som ska gälla mellan åren 2025 - 2030.
2.	Koldioxidavtryck	Koldioxidavtryck	188,00 ton Co2 per EURm	205,15 ton Co2 per EURm	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet sker inom ramen för Folksam Livs åtagande i AOA, se indikator 1. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folksam Liv har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative, se indikator 1. • Samtliga fonder ska redovisa sitt koldioxidavtryck. Koldioxidavtryck visas i fondlistan för respektive fond, www.folksam.se
3.	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	623,21 ton Co2 per EURm	509,56 ton Co2 per EURm	<p>Växthusgas-intensiteten angiven i marknadsvärdesviktat</p> <p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet sker inom ramen för Folksam Livs åtagande i AOA, se indikator 1. • I tillägg tittar Folksam Liv även specifikt på investeringsobjektens (portföljviktade) utsläppsintensitet när Folksam Liv kartlägger vilka

					medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	<p>noterade bolag Folksam Liv ska bedriva klimatrelaterat påverkansarbete mot. Enligt beskrivningen i indikator 1 är ett av Folksam Livs delmål inom AOA att Folksam Liv, tillsammans med övriga bolag i Folksamgruppen, ska arbeta för att portföljens 86 mest utsläppintensiva innehav ska anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål godkända av Science Based Targets Initiative, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett SBT senast 2025.</p> <p>• För att uppnå detta för Folksam Liv individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag och rapporterar framstegen årligen i en separat rapport som skickas till AOA-sekretariatet. Vid utgången av 2023 hade 53,5 procent av bolagen på Folksam Livs lista satt ett SBT, vilket innebär att delmålet till 2025 är uppnått.</p> <p>Fondförsäkring</p> <p>• Folksam Liv följer och bevakar specifika fondbolags planer med att ansluta till NZAMI och hur andelen av fondbolag som är anslutna till NZAMI i utbudet utvecklas, se indikator 1. Dessutom arbetar Folksam Liv med att fondbolagen ska anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål godkända av Science Based Targets Initiative.</p>
4. Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	Andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	1,88 %	1,53 %			<p>Traditionell försäkring:</p> <p>• Utöver arbetet inom AOA har Folksam under de senaste åren gjort regelbundna översyner av exponeringen mot energisektorn, i synnerhet bolag verksamma inom olja och gas. Arbetet har landat i en ny urvalsprocess för bolag i denna sektor, där Folksam Liv nu enbart kan äga bolag som har antagit nettonollmål samtidigt som de – enligt Folksam Livs analys – ska vara bäst positionerade i klimatomställningen jämfört med sina konkurrenter. I augusti och september 2023 gjorde Folksam Liv en analys och utvärdering av portföljbolagen i olje- och gasssektorn, i syfte att utvärdera den faktiska omställningen i dessa bolag.</p> <p>Fondförsäkring:</p> <p>• Under 2023 har Folksam Liv fortsatt sitt arbete och ställt frågan till fondbolagen om fonderna exkluderar fossila bränslen. Utfallet har blivit att många av fonderna utesluter fossila bränslen. Svaren möjliggör en dialog och påverkansarbete med berörda fondbolag. Folksam Liv screenar också fonderna två gånger per år genom att titta på exponeringen mot kol utifrån förutsättningen att fondbolaget ska sätta en gräns för hur stor del av omsättningen som får komma från termiskt kol.</p> <p>• Under 2024 kommer Folksam Liv fortsätta detta arbete.</p>
5. Andel av icke-	Investerings objektets	Icke-förnybar energi-förbrukning:	Icke-förnybar energi-förbrukning:	Indikatorn finns inte att		<p>Traditionell försäkring och fondförsäkring:</p> <p>• Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom</p>

	förnybar energiförbrukning och energiproduktion	andel av icke-förnybar energiförbrukning och icke-förnybar energiproduktion från icke-förnybara energikällor jämfört med förnybara energikällor, uttryckt i procent av totala energikällor	54,66% Icke-förnybar energiproduktion: 14,48%	60,09 % Icke-förnybar energiproduktion: 14,84 %	tillgå som summerat värde och därför har valet gjorts att redovisa delarna var för sig,	detta område. Indikatorn är emellertid något som regelbundet dyker upp i påverkansdialoger med innehav, där Folksam Liv vill se att tillgångarna i portföljen ställer om mot förbrukning (och där relevant, produktion) av förnybar energi.
6.	Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan	Energiförbrukning i GWh per miljon euro i intäkter från investeringsobjekt, per sektor med stor klimatpåverkan	Jordbruk, skogsbruk och fiske: 1,54 GWh per EURm Bygg-verksamhet: 0,10 GWh per EURm Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,67 GWh per EURm Tillverkning: 1,60 GWh per EURm Utvinning av mineral: 1,06 GWh per EURm Fastighets-verksamhet: 0,37 GWh per EURm Transport och magasinering: 1,18 GWh per EURm Vatten-försörjning;	Jordbruk, skogsbruk och fiske: 5,02 GWh per EURm Bygg-verksamhet: 0,12 GWh per EURm Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,42 GWh per EURm Tillverkning: 0,88 GWh per EURm Utvinning av mineral: 135,79 GWh per EURm Fastighets-verksamhet: 0,70 GWh per EURm Transport och magasinering: 1,31 GWh per EURm Vatten-försörjning;		Traditionell försäkring och fondförsäkring • Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Indikatorn täcks dock indirekt av det påverkansarbete som sker inom ramen för AOA, se punkt 1 för vidare beskrivning.

			avloppsrening, avfallshandling och sanering: 0,60 GWh per EURm Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 0,10 GWh per EURm	avloppsrening, avfallshandling och sanering: 0,47 GWh per EURm Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 1,13 GWh per EURm		
Bio-logisk mångfald	7. Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald	Andel av investeringar i investeringsobjekt med platser/projekt belägna i eller i närheten av områden med känslig biologisk mångfald där investeringsobjektens verksamhet påverkar dessa områden negativt.	1,76 %	1,60 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv anser att bristande datatillgång gör det utmanande att analysera den indirekta påverkan som bolagets investeringar har på biologisk mångfald. Samtidigt inser Folksam Liv att de investeringar som görs och de tillgångar som förvaltas har en inverkan på biologisk mångfald. Under 2022 skrev Folksam Liv, som en del av Folksamgruppen, under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att Folksam Liv ska sätta mål kopplade till biologisk mångfald för investeringsverksamheten. Under 2023 har Folksam Liv utvärderat befintliga initiativ inom biologisk mångfald samt anslutit till flera internationella påverkansinitiativ på temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare. Exempel inkluderar Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring. Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. Folksam Liv gör även investeringar i obligationer med koppling till ekosystemens omfattning och tillstånd, till exempel obligationer från Världsbanken. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under 2023 undersökt om fondbolagen har åtagit sig att sätta upp mål för biologisk mångfald. Exempelvis deltagande i Finance for Biodiversity. (FIB). Folksam Liv kommer följa detta initiativ under 2024.

Vatten	8. Utsläpp till vatten	Ton utsläpp till vatten som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	0,39 ton per EURm	0,41 ton per EURm		Traditionell försäkring och fondförsäkring: <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam Liv har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Avfall	9. Farligt avfall och radioaktivt avfall	Ton farligt avfall och radioaktivt avfall som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	0,73 ton per EURm	6,55 ton per EURm		Traditionell försäkring och fondförsäkring: <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under 2023 arbetat i påverkansprojektet Investor Initiative on Hazardous Chemicals. Initiativet koordineras av den svenska icke-vinstdrivande organisationen ChemSec. Syftet är att sprida kunskap om farliga kemikalier och via påverkansarbete få internationella storföretag att ställa om till mer miljövänliga alternativ. Mer specifikt har Folksam haft påverkansmöten med amerikanska Ecolab och belgiska Umicore – två internationella kemikoncerner vars verksamheter i stor utsträckning kretsar kring så kallade evighetskemikalier. I dessa möten har Folksamgruppen tillsammans med andra investerare strävat efter att få bolagen att berätta om vilka alternativ de har till kemikalier, samt vilken tidsplan de har för att fasa ut dessa ämnen.
INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR						
Sociala förhållanden och personalfrågor	10. Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av investeringar i investeringsobjekt som har varit inblandade i brott mot FN:s	0,07 %	0,07 %		Traditionell försäkring: <ul style="list-style-type: none"> Folksam Livs påverkande kriterier grundar sig i stor utsträckning på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Folksam Livs inställning är i första hand inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Mot bakgrund av detta har Folksam Liv under 2023 fortsatt analysera hur portföljbolagen förhåller sig till denna indikator, för att säkerställa att de

		<p>globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag</p>			<p>bolag Folksam Liv äger uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför. Folksam Liv strävar även efter att de portföljbolag som inte redan gör det åtar sig att följa och årligen rapportera i enlighet med principerna i FN:s Global Compact, och tar upp detta i påverkansdialoger med innehav i de fall det är påkallat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folksam Livs data hjälper till att kartlägga bolag som systematiskt agerar i strid med FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt andra internationella konventioner och överenskommelser inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. Vid upprepade överträdelser initierar Folksam Livs dataleverantör en påverkansdialog med det aktuella bolaget, som investerare bjuds in till att delta i. Om det bedöms relevant deltar Folksam Liv i de påverkansdialogerna. Folksam Liv har självklart också möjlighet att initiera egna dialoger med bolagen. • Under 2024 planerar Folksam Liv att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fondbolag som Folksam Liv väljer ut ska i investeringsprocessen för de aktuella fonderna ta hänsyn till hållbarhet. Det innebär bland annat att hållbarhetsfrågor ska beaktas i de ekonomiska bolagsanalyser och investeringsbeslut som görs när fonden investerar, men det behöver inte vara avgörande för vilka investeringar som görs. De internationella normer och konventioner som särskilt ska beaktas är: <ul style="list-style-type: none"> • FN:s Global Compact • OECD:s riktlinjer för multinationella företag • FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI-Principles for Responsible Investments) • FN:s Mål för hållbar utveckling • Folksam Livs inställning är att de utvalda fonderna arbetar med att påverka bolag till ett förbättrat beteende snarare än att helt avstå från att investera i bolag som inte nått upp till en önskvärd nivå i sitt hållbarhetsarbete • Mot bakgrund av detta har Folksam Liv under 2023 fortsatt analysera hur fonderna förhåller sig till denna indikator, för att säkerställa att de fondbolag Folksam Liv har på sin fondplattform uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför.
--	--	--	--	--	---

					<ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv använder data som hjälper till att kartlägga bolag som systematiskt agerar i strid med FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt andra internationella konventioner och överenskommelser inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. Under 2024 planerar Folksam Liv att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.
	11. Inga processer och efterlevnads mekanismer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av Investeringar i investerings objekt utan strategier för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller mekanismer för klagomåshantering av brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	8,75 %	13,13 %	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Se indikator 10. Under 2023 har Folksam Liv lyft denna fråga vid ett flertal påverkansdialoger. Folksam Liv strävar efter att de bolag Folksam Liv äger har rätt rutiner på plats för att kontinuerligt leva upp till de krav som dessa ramverk medför. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Se indikator 10. Under 2023 har Folksam Liv ställt frågan om regelefterlevnad till samtliga fondbolag eftersom Folksam Liv strävar efter att fondbolag har rätt rutiner på plats för att kontinuerligt leva upp till de krav som dessa ramverk medför. Under 2024 planerar Folksam Liv att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.

	12. Ojusterad löneklyfta mellan könen	Genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investerings objekt	17,58 %	16,37 %	<p>Traditionell försäkring och fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam Liv har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant. Se mer information kring generellt arbete inom jämställdhet och mångfald under indikator 13.
	13. Jämnare könsfördelning i styrelserna	Genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseleda möter i investerings objekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseleda möter	14,79 %	15,34 %	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Livs ägarpolicy säger bland annat att Folksam Livs ägarstyrning i svenska bolag i huvudsak ska baseras på vad som föreskrivs i Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"), som säger att en jämn könsfördelning i styrelser ska eftersträvas. Folksam Liv strävar därför alltid efter detta i de fall Folksam Liv sitter i en valberedning eller bedriver påverkansdialoger med ett portföljbolag. Folksam Liv har under mycket lång tid aktivt drivit frågor rörande jämställdhet och mångfald, både i de bolag Folksam Liv äger men också i näringslivet i stort. Under 2023 lyftes frågan om jämställdhet i styrelsen både i påverkansdialoger med innehav och vid ett flertal svenska årsstämmor. Folksam Liv planerar att fortsätta detta arbete under 2024. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under lång tid drivit frågor rörande jämställdhet och mångfald. Under 2023 lyftes denna fråga återigen till alla fondbolag på plattformen. Folksam Liv ser fortfarande underrepresentation av kvinnor i fondbolagens styrelser även om en förflyttning har skett. Folksam Liv planerar att fortsätta detta arbete under 2024.
	14. Exponering mot kontroversiella vapen (anti-personella minor, Klusterammunition, kemiska vapen och biologiska vapen)	Andel av investeringar i investerings objekt som är involverade i tillverkning eller försäljning av kontroversiella vapen	0 %	0 %	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv analyserar denna indikator och säkerställer att siffran är 0 för portföljerna. Detta görs dels i den process Folksam Liv arbetar utifrån när Folksam Liv sätter samman aktieportföljerna, dels genom kontinuerlig screening av aktieportföljerna tillsammans med Sustainalytics och Swedbank Robur. När det bedöms relevant sker en efterföljande analys och tolkning av avdelningen för Ansvarsfullt ägande. Exponering mot företag verksamma inom kontroversiella vapen är ett uteslutande kriterium, vilket innebär att Folksam Liv är förhindrade att investera i dessa verksamheter. Under 2023 har Folksam Liv genomfört detta arbete enligt ovan, vilket Folksam Liv även planerar att göra under 2024. <p>Fondförsäkring:</p>

						<p>Folksam Liv äger inga egna fonder. Vi erbjuder fonder från externa fondbolag.</p> <ul style="list-style-type: none"> Folksam Livs utvalda fonder ska exkludera bolag som tillverkar kontroversiella vapen. Folksam Liv analyserar och följer upp denna indikator genom screening av fondernas innehav. Screeningen utförs av ett externt analysföretag och sker två gånger per år. Folksam Liv analyserar svaren från analysföretaget och tar därefter beslut om vidare påverkansarbete. En exponering via en fonds investeringar styrs inte av Folksam Liv. Om ett innehav flaggas för kontroversiella vapen bedriver Folksam Liv dialog och påverkansarbete med berört fondbolag rörande det aktuella innehavet. En löpande bedömning görs inför eventuellt beslut att ersätta fonden. Under 2023 har Folksam Liv genomfört detta arbete enligt ovan, vilket Folksam Liv även planerar att göra under 2024.
--	--	--	--	--	--	--

Indikatorer som gäller för investeringar i statliga och överstatliga enheter

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Miljö	15. Växthusgas-intensitet	Investerings objektens växthusgas-intensitet	0,15 Kton per EURm	0,12 Kton per EURm	Växthusgasintensiteten angiven i marknadsvärdesviktat medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	Traditionell försäkring och fondförsäkring: • Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam Liv har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Sociala aspekter	16. Investerings-objektens hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar	Antal länder där investerings objekten har sin hemvist där det förekommer bristande samhälls-	Antal länder: 4 st Andel länder: 4,71 %	Antal länder: 2 st Andel länder: 2,25 %		Traditionell försäkring: • Folksam Liv investerar bara i ett fåtal länder (i huvudsak Sverige, USA) för att undvika negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samt i överstatliga organisationer (Världsbanken) vars syfte är att främja positiv utveckling inom hållbarhetsfrågor. • Folksam Livs investeringar i överstatliga organisationer görs ofta med hållbarhet som tema – exempelvis gröna eller sociala obligationer. Därmed är ambitionen att investeringen ska bidra positivt inom hållbarhetsfrågor.

		ansvar (i absoluta tal och relativa tal, dividerat med samtliga länder där investerings objekten har sin hemvist), enligt internationella fördrag och konventioner, Förenta nationernas principer och, i förekommande fall, nationell lagstiftning.				och därmed ha begränsade negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har fortsatt detta arbete under 2023 och planerar att göra det även under 2024. Fondförsäkring: <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam Liv har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
--	--	---	--	--	--	--

Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Fossila bränslen	17. Exponering mot fossila bränslen genom fastigheter	Andel av investeringar i fastigheter som är involverade i utvinning lagring, transport eller	0,00 %	0,00 %	Denna indikator är inte relevant för fondförsäkring eftersom den inte avser underliggande	Traditionell försäkring: <ul style="list-style-type: none"> Folksam Liv hyr inte ut sina direktägda fastigheter¹ till företag verksamma inom fossila bränslen. Folksam Liv utvecklar heller inte fastigheter åt bolag verksamma inom exempelvis vapenproduktion, pornografi eller andra branscher som strider mot placeringskriterierna. Folksam Liv har en process för urval av hyresgäster, vilket är Folksam Livs sätt att reducera risken för att verksamheten bidrar med huvudsakliga

¹ Med direktägda fastigheter avses även de fastigheter som ägs genom fastighetsägande dotterbolag

		tillverkning av fossila bränslen.			investeringar i fonder.	negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. <ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 har Folksam Liv bedrivit sin verksamhet i linje med ovan, vilket Folksam Liv också planerar att göra under 2024.
Energiefektivitet	18. Exponering mot energieffektiva fastigheter	Andel av investeringar i energieffektiva fastigheter.	66,22%	68,54 %	Denna indikator är inte relevant för fondförsäkring eftersom den inte avser underliggande investeringar i fonder.	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folksam Liv lägger stor vikt vid att vara en ansvarsfull fastighetsägare. • Folksam Liv sätter tydliga miljömål på energiförbrukning, CO2-utsläpp och miljöcertifieringar. All fastighetsrelaterad investering som köps in är märkt med Bra Miljöval. Folksam Liv klimatkompenserar för de CO2-utsläpp som fastighetsinnehavet genererar genom Vi-skogen och genom att köpa Klimatneutral värme. • Under 2023 har Folksam Livs andel gröna hyresavtal legat relativt stabilt på 73% (76% 2022) medan andelen miljöcertifierade fastigheter i beståndet ökade till 84% (75% 2022). • Under 2023 fortsatte Folksam Liv det hållbarhetsrelaterade arbetet i fastighetsportföljen, bland annat genom att färdigställa flera solcellsprojekt på flerbostadshus i Stockholm med beräknad årlig elproduktion om 1 000 000 kWh. • Under 2024 planerar Folksam Liv att fortsätta detta arbete i linje med sina strategier och mål.

**Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer
(Valda indikatorer)**

YTTERLIGARE KLIMAT- OCH MILJÖRELATERADE INDIKATORER

Negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)	Mått	
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt			
Utsläpp	4. Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022

		Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 5,08 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 6,76 %
Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter			
Utsläpp av växthusgaser	18. Utsläpp av växthusgaser	Konsekvenser år 2023 Scope 1 och Scope 2 summerat – växthusgasutsläpp som genereras av fastigheter: 826,34 ton Co2e	Konsekvenser år 2022 Scope 1 och Scope 2 summerat – växthusgasutsläpp som genereras av fastigheter: 735,11 ton Co2e
Energiförbrukning	19. Energiförbrukningsintensitet	Energiförbrukning i GWh av ägda fastigheter per kvadratmeter: 0,003	Energiförbrukning i GWh av ägda fastigheter per kvadratmeter: 0,003
YTTERLIGARE INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR.			
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt			
Negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)	Mått	
Sociala förhållanden och personalfrågor	4. Ingen uppförandekodex för leverantörer	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022
		Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 0,56 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 0,57 %
Mänskliga rättigheter	9. Ingen policy för mänskliga rättigheter	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 1,04 %	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 0,79 %

Folksam Livs kapitalförvaltning för traditionell försäkring

Referensperiod 2023
Folksam Ömsesidig Livförsäkring

Beskrivning av policyer för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Folksam Liv har i över två decennier arbetat med vad Folksam Liv kallar för **ansvarsfull kapitalförvaltning** i traditionell försäkring. Detta innefattar arbetet med riskstyrning, hur och var Folksam Liv investerar kundernas pengar, samt hur Folksam Liv arbetar med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i portföljens tillgångar. Folksam Liv beaktar investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer både inför investeringsbeslut och i rollen som ägare.

Folksam Livs hållbarhetsarbete inom kapitalförvaltningen för traditionell försäkring styrs av Folksam Livs Ägarpolicy och placeringskriterier. Detta styrdokument uppdaterades och antogs av styrelsen i Folksam Liv den 26 oktober 2023. Vidare följer Folksam Liv även Principer för aktieägarengagemang, som har antagits av styrelsen och har tagits fram som komplement till ovannämnda dokument.

Folksam Livs Ägarpolicy och placeringskriterier, där de senare delas upp i uteslutande och påverkande kriterier, är Folksam Livs sätt att identifiera, prioritera och bedöma huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i Folksam Livs process för investeringsbeslut och påverkansarbete. Samtliga tillgångsslag omfattas av placeringskriterierna. Detta innebär även att Folksam Liv vidtar åtgärder för att undvika och minska investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Inom ramen för detta arbete ingår också att överväga hur sannolikt det är att huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

Inför investeringsbeslut sätter Folksam Livs uteslutande kriterier de yttre ramarna för vad Folksam Liv kan investera i och inte. Kriterierna sorterar bort investeringar i verksamheter som Folksam Liv har bedömt uteslutande bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som dessa verksamheters natur medför att investeringarna bedöms ha en begränsad möjlighet att ställa om i en mer hållbar riktning. Exempel på detta är investeringar i tobak, pornografi och kommersiell spelverksamhet. Det finns mer information om uteslutande kriterier på bolagets hemsida.

Folksam Livs påverkande kriterier styr arbetet med att försöka påverka de tillgångar Folksam Liv äger i en mer hållbar riktning. Folksam Liv ska särskilt verka för att de tillgångar som ägs tar ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot alla former av korruption. I påverkansarbetet beaktas också huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Det sker genom att Folksam Livs löpande screenar portföljerna utifrån placeringskriterierna samt analyserar hållbarhetsdata från den årliga mätningen av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete.

Folksam Livs historik samt varumärkeskännedom på den svenska marknaden gör att Folksam Liv har större möjligheter att påverka svenska snarare än utländska innehav. Folksamgruppen är även en mindre ägare i utländska tillgångar jämfört med svenska. Därför ska huvudparten av påverkansarbetet centreras till Sverige, medan påverkansarbete i utländska innehav typiskt sett sker i samarbete med andra investerare och/eller tillsammans med Folksam Livs leverantörer av hållbarhetsdata.

Vidare prioriterar Folksam Liv sitt påverkansarbete utifrån en rad olika parametrar, bland annat storleken på investering, hur stor ägarandel Folksam Liv har i den aktuella tillgången jämfört med andra ägare, samt vilken faktisk påverkan Folksam Liv bedömer att insatserna kan ha. Större investeringar och större ägarandel resulterar i ett mer prioriterat ärende. Vid incidenter som bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer prioriterar Folksam Liv de ärenden som har större omfattning. Folksam Liv behåller ett visst mått av flexibilitet i påverkansarbetet för att snabbt kunna anpassa

insatserna utifrån en förändrad omvärld. Utgångspunkten är alltid att påverka innehaven i en mer hållbar riktning. Om ett bolag inte möter företagets syn på hållbarhet efter påverkansdialoger kan innehavet avyttras.

Folksam Livs ägarpolicy ger riktlinjer i hur Folksam Liv ska bete sig som ägare. Ägarpolicyen säger bland annat att Folksam Liv ska verka för en långsiktig god avkastning på det förvaltrade kapitalet samtidigt som innehavens verksamheter bidrar till en hållbar värld. Folksam Livs Principer för aktieägarengagemang uppdaterades och antogs senast av bolagets styrelse den 14 december 2023, och fungerar som komplement till Ägarpolicy och placeringskriterier.

Sammantaget innebär ovan nämnda styrdokument att Folksam Liv väljer bort tillgångar som anses uteslutande bidra med negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som Folksam Liv försöker påverka de tillgångar Folksam Liv faktiskt äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption och därmed begränsa sin riskexponering mot huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Implementeringen av ovan nämnda styrdokument sköts av enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Samtliga tillgångsförvaltare har ett ansvar att investeringar görs i linje med styrdokument, dessutom har enheten Ansvarsfullt ägande ett särskilt ansvar för det arbete som sker inom ramen för påverkande kriterier samt för att löpande se till så att tillgångsportföljen analyseras utifrån uteslutande kriterier.

Metoden för att välja ut de valbara indikatorerna som det redogörs för under rubriken "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer" tar sin utgångspunkt i dels befintliga styrdokument för att säkerställa att de bedöms vara relevanta för Folksam Livs prioriteringar inom hållbarhetsområdet, dels vilka indikatorer som bedöms ha tillfredsställande tillgång på data. I Folksam Livs arbete görs en bästa bedömning av hur sannolikt det är att dessa huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig Folksam Liv primärt av data från MSCI och Sustainalytics – två internationellt erkända leverantörer av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende vissa indikatorer. Den totala data Folksam Liv har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden även i år varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. Folksam Liv har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och Folksam Livs uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning. Folksam Liv har identifierat att data för alternativa investeringar inte är lättillgängligt och har därför påbörjat ett arbete att kontakta alla innehav för att få fram data för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser.

Eftersom data inte heller är lättillgänglig för fonder har Folksam Liv baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data rapporterad till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

Policyer för aktieägarengagemang

Folksam Liv är övertygad om att välskötta bolag, som integrerar hållbarhet i sin affärsmodell, över tid överträffar bolag med svag bolagsstyrning och utan fokus på hållbarhetsfrågor. Därför är det också naturligt för Folksam Liv att lägga stor vikt vid att diskutera klimat och miljö, mänskliga rättigheter, anti-korruption och andra hållbarhetsfrågor med noterade innehav och andra tillgångar som investeras i. I arbetet ingår också att som aktieägare arbeta för att minska huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Enligt avsnittet ovan i denna redogörelse sker detta arbete med utgångspunkt i Folksam Livs Ägarpolicy och placeringskriterier, samt med Principer för aktieägarengagemang som komplement. Det senare sammanfattas enligt nedan:

Sammanfattning – Principer för aktieägarengagemang, Folksam Liv
1. Vi övervakar bolagen i relevanta ägarstyrningsfrågor
2. Vi för dialoger med företrädare för bolag
3. Vi utövar vår rösträtt och andra rättigheter som är knutna till aktieinnehavet
4. Vi samarbetar med andra ägare
5. Vi kommunicerar med relevanta intressenter i bolag
6. Vi hanterar faktiska och potentiella intressekonflikter

Folksamgruppens enhet för Ansvarsfullt ägande hanterar Folksam Livs aktieägarengagemang genom påverkansarbete. Arbetet sker med utgångspunkt i ovan nämnda styrdokument och bedrivs primärt via bolagsstämmor, i valberedningar, i direkt dialog med företrädare för bolagen samt i olika typer av samverkansprojekt med andra investerare och intresseorganisationer.

Företag och branscher skiljer sig åt i sina affärsmetoder och hur de hanterar olika utmaningar. Folksam Liv fokuserar därför på respektive portföljbolags mest väsentliga hållbarhetsfrågor, vilket innebär att fokus för påverkansarbetet skiljer sig mellan olika investeringar. Vidare prioriterar Folksam Liv vilka bolag Folksam Liv kontaktar utifrån en rad olika faktorer, bland annat storleken på innehav, vilken marknad de befinner sig i, samt vilken möjlighet till påverkan Folksam Liv bedömer att Folksam Liv har.

Inom ramen för Folksam Livs aktieägarengagemang och påverkansarbete beaktas bland annat indikatorer såsom utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, verksamhet som påverkar områden med känslig biologisk mångfald, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser. Därutöver beaktar Folksam Liv även övriga indikatorer genom att kontinuerligt läsa inhemsk och internationell press som ett sätt att bevaka det som händer i omvärlden.

Folksam Livs arbete med ansvarsfull kapitalförvaltning – vilket innefattar hur vi beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer – är under ständig utveckling och anpassas i viss mån med utvecklingen i omvärlden och på finansmarknaden. Detta innebär att både styrdokument och det praktiska arbetet kan komma att ändras i framtiden om det inte sker någon minskning av huvudsakliga negativa konsekvenser under en längre tid (mer än ett år), men ytterst kan det innebära att Folksam Liv väljer in en annan mer hållbar investering.

Hänvisningar till internationella standarder

Folksam Livs hållbarhetsarbete inom investeringsverksamheten styrs i stor utsträckning av Folksam Livs Ägarpolicy och placeringskriterier. Detta styrdokument är i sin tur baserat på internationella konventioner och standarder, exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt FN:s Global Compact.

Folksam Liv screenar löpande sina noterade innehav både utifrån uteslutande kriterier och utifrån internationella konventioner och normer. I den normbaserade screeningen utgår Folksam Liv från bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. De noterade innehaven analyseras även utifrån internationella standarder av en extern leverantör av hållbarhetsdata två gånger per år. Via denna metod analyseras överensstämmelsen med internationella standarder samt indikatorerna för sociala förhållanden och personalfrågor vilka beskrivs i detalj i relevant avsnitt i tabellen "Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer". Screeningen ger även underlag för påverkansdialoger i de fall ett innehavs verksamhet strider mot ovannämnda ramverk.

Folksam Liv använder sig i dagsläget inte av någon framåtblickande klimatdata på portföljnivå när portföljerna sätts samman, eftersom bolaget har gjort bedömningen att datan än så länge är bristfällig. Folksam Liv analyserar och rapporterar historisk klimatdata för portföljen, och tar del av framåtblickande analyser och scenarion från individuella portföljbolag i samband med påverkansdialoger. Folksamgruppen är medgrundare till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där medlemmarna åtagit sig att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Alliansens medlemmar förlitar sig på den senast tillgängliga forskningen på området, med ambitionen om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin genom att försöka påverka befintliga tillgångar i portföljen att ställa om sin verksamhet, snarare än att exkludera dem. Inom ramen för Folksam Livs arbete i AOA har Folksam Liv, tillsammans med övriga bolag i Folksamgruppen, utvecklat delmål till 2025, som bland annat innefattar att utsläppen från Folksam Livs aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent fram till 2025 (basår 2019). Samtidigt ska Folksam Liv tillsammans med övriga bolag i Folksamgruppen arbeta för att aktieportföljernas 86 största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål (Science Based Targets, SBTs). Folksam Livs arbete med klimatomställning i placeringsportföljen lutar sig både mot historisk data och faktiska utsläpp, samt mer framåtblickande data baserad på den senaste forskningen. Folksam Liv använder sig av data från MSCI, Sustainalytics och en rad olika intresseorganisationer. Mer information om de internationella samarbetsinitiativ och principer som Folksam Liv har undertecknat finns på hemsidan.

Historisk jämförelse

Folksam Livs analys av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer visar att majoriteten av de indikatorer som mäts har rört sig i en positiv riktning alternativt legat relativt stabilt under 2023, i jämförelse med 2022.

Det finns ett några indikatorer som har rört sig i motsatt riktning. Absoluta utsläpp i Scope 1 och 2 (växthusgasutsläpp) har ökat under 2023 jämfört med 2022. Detta förklaras primärt av att Folksam Livs förvaltade kapital har vuxit, vilket leder till större innehav och därmed större utsläppssiffror. Sett till utsläppsintensitet, det vill säga utsläpp i relation till tillgångarnas försäljning, har emellertid utsläppen minskat under 2023 jämfört med 2022. Vidare har

Folksam Liv även sett ökade utsläpp inom Scope 3 (växthusgasutsläpp). Detta förklaras primärt av att allt fler bolag har börjat rapportera Scope 3-siffror, vilket därmed leder till en högre rapporterad siffra för Folksam Liv.

Å andra sidan ser Folksam Liv att bolagen i portföljen förflyttade sin energiförbrukning allt mer mot förnybar energi under 2023 jämfört med 2022. Vidare ser vi flera branscher som har minskat sin energiförbrukning överlag under 2023 jämfört med 2022. Detta gäller exempelvis jordbrukssektorn, transportsektorn samt bygg- och fastighetssektorn. Sammantaget indikerar dessa siffror att det finns en omställningsvilja bland portföljens tillgångar.

För övriga indikatorer som Folksam Liv mäter sågs en relativt stabil utveckling, med ingen eller liten skillnad mellan 2023 och 2022.

Folksam Livs fondselektions- process för fondförsäkring

Beskrivning av policyer för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Folksam Livs hållbarhetsarbete inom ramen för fondförsäkring styrs av Folksam Livs riktlinjer för fondutbud, ett styrande dokument som har antagits av Folksam Livs VD. Folksam Livs riktlinjer för fondutbud uppdaterades och antogs av bolagets VD senast den 14 december 2023. Sektionen Fondselektering på enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar för implementering av ovan nämnda styrdokument och säkerställer att riktlinjerna följs genom att följa upp fondernas arbete. Då det är fondbolaget och inte Folksam Liv som fattar investeringsbesluten i den specifika fonden, identifierar, prioriterar och bedömer Folksam Liv huvudsakliga negativa konsekvenser i samband med sitt urval och uppföljning av fondbolag och fonder.

Riktlinjerna innehåller bland annat Folksam Livs kriterier för fondselektering och kriterier för utvalda fonders hållbarhetsarbete. Kriterierna utgör en hjälp och tillvägagångssätt för att ställa krav på fondbolagens hållbarhetsarbete så att fondbolagen identifierar, prioriterar och bedömer huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i samband med att de beslutar om fonders investeringar och löpande följer upp dessa. Folksam Liv vill även att fonderna ska vidta åtgärder för att undvika och minska investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Folksam Livs kriterier kan delas upp i uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad Folksam Liv vill att fonderna investerar i och vad de inte ska investera i. Med hjälp av kriterierna kan Folksam Liv välja bort en fond som har investeringar som bedöms bedrivas i en verksamhet som i stort sett uteslutande bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som verksamhetens natur också innebär att fondens investeringar bedöms ha en begränsad möjlighet att ställa om i en mer hållbar riktning. Därtill styr påverkande kriterierna arbetet med att försöka påverka fonderna som Folksam Liv erbjuder i en mer hållbar riktning.

Enkelt uttryckt leder kriterierna till att Folksam Liv ställer följande krav på fondbolag:

Folksam Livs utvalda fonder ska exkludera bolag som tillverkar kontroversiella vapen. Fonderna ska även exkludera investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak eller pornografi. Fondbolagen ska också ha en handlingsplan över hur de ska agera i de fall som underliggande investering i en viss fond kan anses ha kränkt internationella normer. Vidare är det önskvärt att fondbolagen har en tydlig ambition att undvika kolberoende investeringar. Det finns mer information om Folksam Livs uteslutande kriterier och vilka gränser som gäller för uteslutande på bolagets hemsida.

Folksam Livs utvalda fonder ska påverka de bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. Påverkan kan ske dels genom fondförvaltarens dialog med bolagen, dels genom fondbolagets övergripande hållbarhetsarbete. Påverkan kan ske i egen regi och/eller tillsammans med andra. Fondbolagen ska också, där så är möjligt, delta i valberedningar för att påverka styrelsens sammansättning.

Hur fondbolagen arbetar med påverkansarbete och vad det resulterar i redovisas till Folksam Liv i regelbundna uppföljningar. I de fall brister uppmärksammas som är kopplade till hållbarhet ska bolaget, där fondbolaget inte ser någon förändringsvilja eller bedömer att bolaget inte kommer att komma till rätta med problemen under en acceptabel tidshorisont, utvärderas och underkännas för investering.

Fonderna screenas två gånger per år av en extern leverantör, ISS ESG, både utifrån Folksam Livs krav på uteslutande kriterier samt internationella normer och konventioner. Därtill görs även den årliga mätningen av indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka fondbolag och fonder som ska omfattas av påverkansarbete.

Folksam Liv prioriterar sitt påverkansarbete utifrån en rad olika parametrar, bland annat storleken på innehaven i fonden i förhållande till fondens totala förvaldade kapital. Större ägarandel resulterar i ett mer prioriterat ärende. En annan parameter är att överväga hur sannolikt det är att huvudsakliga negativa konsekvenser, som identifierats i uppföljning, blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli. Vid incidenter som bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer prioriterar Folksam Liv de ärenden som har större omfattning. Det innebär att Folksam Liv bibehåller ett visst mått av flexibilitet i påverkansarbetet mot fondbolagen för att snabbt kunna anpassa sig utifrån en förändrad omvärld.

Folksam Liv beaktar även ett urval av de valbara indikatorerna. Metoden för att välja ut de valbara indikatorerna, som det redogörs för under rubriken "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer", tar sin utgångspunkt dels i Folksam Livs befintliga styrdokument för att säkerställa att de bedöms vara relevanta för Folksam Livs prioriteringar inom hållbarhetsområdet, dels bedöms ha tillfredsställande tillgång på data. I Folksam Livs arbete med de valbara indikatorerna gör Folksam Liv sin bästa bedömning av hur sannolikt det är att dessa huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig Folksam Liv primärt av data från Sustainalytics – en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende indikatorer. Den totala data Folksam Liv har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden även i år varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. Folksam Liv har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och Folksam Livs uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning.

Eftersom data inte är lättillgänglig har Folksam Liv baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data rapporterat till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

Policyer för aktieägarengagemang

Folksam Liv uppställer krav på att fondbolagen har undertecknat FN-initiativet Principles for Responsible Investment (PRI) dvs FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Folksam Liv följer upp att fondbolagen i sin tur arbetar för att påverka de bolag som de investerar i att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och andra principer i PRI. Utifrån de krav som Folksam Liv uppställer på fondbolagen och utvalda fonder rörande påverkansarbete ska respektive fondbolag beakta indikatorer i sitt aktieägarengagemang. Härvid beaktas bland annat koldioxidavtryck, fossila investeringar, överträdelse av internationella bolagsstandarder, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Fondbolagen följs löpande upp utifrån hur de arbetar med påverkansarbete och vad det resulterat i. Folksam Livs arbete med hållbarhet inom ramen för fondselekteringsprocessen är under ständig utveckling och anpassas i viss mån med utvecklingen i omvärlden och på finansmarknaden. Detta innebär att både styrdokument och krav på påverkansarbete kan komma att ändras i framtiden om det inte sker någon minskning av huvudsakliga negativa konsekvenser för fondutbudet under en längre tid (mer än ett år). Men ytterst kan det innebära att Folksam Liv väljer bort en fond och väljer in en annan mer hållbar fond.

Hänvisningar till internationella standarder

Folksam Livs hållbarhetsarbete inom fondselektering styrs av Riktlinjer för fondutbud. Enligt riktlinjerna ska utvalda fonders arbete med integrering av hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen särskilt beakta internationella normer och konventioner såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Principer för Ansvarsfulla Investeringar (PRI) samt FN:s Global Compact och FN:s Mål för hållbar utveckling. Fondbolaget ska ha anslutit sig till PRI alternativt ha en fastställd plan för en sådan anslutning.

Folksam Liv screenar löpande fonderna i fondutbudet både utifrån våra uteslutande kriterier och utifrån internationella konventioner och normer. I den normbaserade screeningen utgår Folksam Liv från bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. Fondernas innehav analyseras även utifrån internationella standarder av en extern leverantör av hållbarhetsdata två gånger per år. Via detta tillvägagångssätt analyseras överensstämmelsen med internationella standarder samt indikatorerna för sociala förhållanden och personalfrågor vilka beskrivs i detalj i tabellen för obligatoriska indikatorer. Screeningen bidrar även till underlag för Folksam Livs påverkansdialoger med fondbolag i de fall ett innehav i en fond strider mot något av nämnda ramverk.

Folksam Liv följer upp fondbolagens deltagande i Net Zero Asset Manager Initiative (NZAMI), där medlemmarna åtagit sig att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Fokus inom alliansen handlar om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin, och att använda den förändringskraft som finns när många ägare går samman med en gemensam och tydlig målsättning. Folksam Liv följer även fondbolagens arbete med hur många som har antagit initiativet (Science Based Targets, SBTs).

Historisk jämförelse

Folksam Livs analys av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer visar att majoriteten av de indikatorer som mäts har rört sig i en positiv riktning alternativt legat relativt stabilt under 2023, i jämförelse med 2022.

Det finns några indikatorer som har rört sig i motsatt riktning. Absoluta utsläpp i Scope 1 och 2 (växthusgasutsläpp) har ökat under 2023 jämfört med 2022. Detta förklaras primärt av att Folksam Livs förvaltade kapital har vuxit, vilket leder till större innehav och därmed större utsläppssiffror. Sett till utsläppsintensitet, det vill säga utsläpp i relation till tillgångarnas försäljning, har emellertid utsläppen minskat under 2023 jämfört med 2022.

Vidare har Folksam Liv även sett ökade utsläpp inom Scope 3 (växthusgasutsläpp). Detta förklaras primärt av att allt fler bolag har börjat rapportera Scope 3-siffror, vilket därmed leder till en högre rapporterad siffra för Folksam Liv.

Å andra sidan ser Folksam Liv att bolagen i portföljen förflyttade sin energiförbrukning allt mer mot förnybar energi under 2023 jämfört med 2022. Vidare ser vi flera branscher som har minskat sin energiförbrukning överlag under 2023 jämfört med 2022. Detta gäller exempelvis jordbrukssektorn, transportsektorn samt bygg- och fastighetssektorn. Sammantaget indikerar dessa siffror att det finns en omställningsvilja bland portföljens tillgångar.

För övriga indikatorer som Folksam Liv mäter sågs en relativt stabil utveckling, med ingen eller liten skillnad mellan 2023 och 2022.